

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Amsterdamse Kunstraad
T.a.v. het bestuur
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Datum 20 februari
Behandeld door Kunst en Cultuur en Diversiteit
Onderwerp Adviesaanvraag Nationaal Slavernijmuseum

Geachte bestuursleden,

Tot mijn grote genoegen kan ik u mededelen dat het plan *Vertel het hele verhaal* van de kwartiermakers Nationaal Slavernijmuseum is afgerond. Het plan zet een belangrijke stap in een proces naar een nationaal museum waar de gemeente Amsterdam zich al sinds 2017 voor inzet. Sinds 2019 werken Amsterdam en Rijk samen aan het museum. Met het verkenningrapport *Met de kracht van de voorouders*, uw eerdere advies samen met de Raad voor Cultuur en consultaties met betrokkenen is de verkenning naar het slavernijmuseum afgerond en kregen drie kwartiermakers de opdracht om een voorstel voor het museum uit te werken.

Gezien uw expertise van het culturele en museale veld verzoeken wij u een gezamenlijk advies uit te brengen, samen met de Raad voor Cultuur, aan de staatssecretaris Onderwijs Cultuur en Wetenschap en mijzelf over het plan voor een Nationaal Slavernijmuseum getiteld *Vertel het hele Verhaal*. De staatssecretaris heeft dezelfde adviesaanvraag aan de Raad voor Cultuur toegezonden.

Participatieproces

Met de oplevering van het plan van de kwartiermakers is de realisatie van het Nationaal Slavernijmuseum weer een stap dichterbij. De kwartiermakers hebben bewust gekozen om een uitvoerig en omvangrijk participatieproces te volgen in Nederland, het Caribisch deel van het Koninkrijk en Suriname. Mede vanwege de grote betrokkenheid heeft de participatie een centrale plek gekregen. De kwartiermakers hebben met meer dan vijfduizend mensen in ruim dertig steden gesproken. Ook in stadsdeel Zuidoost, Oost, Centrum en West kregen inwoners uitgebreid de mogelijkheid mee te denken. Daarnaast vonden er talloze kleinere gesprekken plaats met belangenorganisaties, geïnteresseerden, culturele instellingen, kennisinstituten en grassroots-organisaties. Gesprekken over het belang en de scope van het museum, het museale concept, de verwachtingen en de plek die het museum in moet nemen in Amsterdam, Nederland én internationaal. Ook zijn, naast de genoemde vijfduizend deelnemers, 6700 kinderen betrokken in Nederland en op Curaçao en Aruba.

De opbrengst van alle gesprekken is onlosmakelijk onderdeel geworden van het plan. Naast de inhoudelijke inbreng voor het museum die tijdens de participatie is opgehaald, heeft het proces bijgedragen aan draagvlak voor het museum onder de deelnemers. Daarbij zijn talloze verbindingen gelegd met organisaties en culturele instellingen die iets voor de totstandkoming van het museum willen betekenen.

Advies Nationale museale voorziening slavernijverleden

Op 29 juni 2021 werd de Amsterdamse Kunstraad, samen met de Raad voor Cultuur, gevraagd advies uit te brengen over het Verkenningrapport *Met de kracht van de voorouders*. In deze adviesaanvraag werd gevraagd te adviseren over de missie en visie, focus op het trans-Atlantische slavernijverleden (en de mogelijkheid tot verbreding in de toekomst), het nationale karakter, het draagvlak, museaal concept en programma, collectievorming, doelgroepen/publiek, educatie, tijdelijke programmering, diversiteit en inclusie, uitvoerbaarheid en overige aandachtspunten.

Het resulteerde in een uitgebreid advies¹ waarin u noodzaak zag voor dit museum en het daarmee als een belangrijke aanvulling op het Nederlandse museale landschap bestempelde. U stelde dat er momenteel geen enkel museum is dat permanent, structureel en substantieel aandacht besteedt aan het Nederlandse koloniale slavernijverleden. Het verkenningrapport bood een goede basis voor dit museum. Gezien de educatieve functie was u enthousiast over de inzet op beleving, kennis en co-creatie. U adviseerde een extra inspanning op de publieksgroepen die zich (nog) niet verbonden voelen met het onderwerp en adviseerde ook de slavernij in de Indonesische archipel en de Indische Oceaan van begin af aan onderdeel te maken van het museale concept. Niet vanuit een andere invalshoek, maar ten behoeve van het volledige verhaal. In de ogen van de raden heeft juist een nationaal museum over het slavernijverleden de taak om structureel een compleet beeld te geven van de slavernij die onder Nederlands (koloniaal) bewind heeft plaatsgevonden.

Adviesaanvraag

De kwartiermakers hebben de opdracht gekregen om, op basis van het Verkenningrapport, het advies van de beide raden en de bestuurlijke reactie van het college², een museaal ondernemingsplan op te stellen. Vanwege uw omvangrijke en grondige advies in 2021, zien de staatssecretaris Onderwijs Cultuur en Wetenschap en ik geen aanleiding voor opnieuw een uitvoerig advies. Wel hechten de staatssecretaris en ik aan uw uitgebreide kennis en ervaring van het museale en culturele veld ten behoeve van de volgende fase, waarin een museale organisatie wordt opgericht met tijdelijke programmering en de voorbereiding start van de bouw van het museum.

Sinds 2021 is er veel gebeurd. Ik hecht er, samen met de staatssecretaris Onderwijs Cultuur en Wetenschap, aan u opnieuw te betrekken en daarbij uw eerder geschetste uitgangspunten in het achterhoofd te houden. Ik vraag u en de Raad voor Cultuur of het plan een goede basis is voor de volgende fase van het museum. Daarnaast vernemen wij graag of u aandachtspunten heeft voor het vervolg. Wij vragen u met oog op het uitvoerige voortraject en uw vorige advies en het participatieproces, een bondig advies te formuleren.

¹ [Advies nationale museale voorziening slavernijverleden d.d. 1 november 2021](#)

² [Bestuurlijke reactie d.d. 26 januari 2022](#)

Mede op basis van het advies van de raden, zal het college in afstemming met het Rijk komend voorjaar een besluit nemen over het plan voor het Nationaal Slavernijmuseum. Graag ontvangen wij uw advies uiterlijk 2 april 2024.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst & cultuur en Inclusie en antidiscriminatie

Bijlagen

1. *Vertel het hele verhaal*
Plan voor de oprichting en bouw van een Nationaal Slavernijmuseum
2. *Over ons en met ons*
Participatieverslag
3. Locatieonderzoek
4. Programma van Eisen
5. Selectie architect en adviseurs